

Aan: aanbieders van rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH-diensten), diensten ondersteuningsplan (DOP), multidisciplinaire teams (MDT), vergunde zorgaanbieders (VZA), gebruikersverenigingen met informatieloket

17 augustus 2023

INF/23/19

Contactpersoon Afdeling toeleiding & hulpmiddelen (ATH)
E-mail prioritering@vaph.be
Bijlagen 0

Richtlijnen prioritering bij persoonsvolgend budget versoepeld

Mensen met een handicap die een vraag naar een persoonsvolgend budget stellen, worden door de Vlaamse Toeleidingscommissie (VTC) ingedeeld in een van de drie prioriteitengroepen. Minister van Welzijn Hilde Crevits besliste om de huidige beoordelingscriteria voor de bepaling van een prioriteitengroep te versoepelen. Daarbij wordt beoogd dat personen met de dringendste ondersteuningsnoden meer garantie hebben om in de hoogste prioriteitengroep te worden ingedeeld.

De huidige beoordelingscriteria voor de bepaling van een prioriteitengroep zijn het resultaat van een evaluatie die in 2020 plaatsvond. De criteria werden op dat moment vereenvoudigd en gebundeld tot drie overkoepelende criteria: impact op het netwerk van de persoon met een handicap; impact op de persoon met een handicap; en de ondersteuningskloof.

Hoewel het huidige prioriteringssysteem met zijn drie evenwaardige criteria als een goed interpretatiekader beschouwd wordt, wordt er extra aandacht gevestigd op enkele specifieke situaties waarbij de urgentie momenteel niet altijd voldoende gevat wordt. Daarom worden de richtlijnen bij de beoordelingscriteria voor de bepaling van een prioriteitengroep, na overleg tussen het VAPH en verschillende externe deskundigen en adviesorganen, bijgestuurd.

In volgende twee specifieke situaties zullen de vragen van een persoonsvolgend budget als dringender beoordeeld worden:

- Situaties waarbij de draagkracht van een bejaarde mantelzorger (vanaf 70 jaar), die bovendien kampt met ernstige gezondheidsproblemen, wordt overschreden. Met deze aanpassing is het de bedoeling om ouder wordende mantelzorgers die de zorg en ondersteuning voor een persoon met een handicap opnemen en zelf steeds meer zorgbehoevend worden, meer perspectief te bieden op een

persoonsvolgend budget. Op die manier worden de inspanningen van oudere mantelzorgers gehonoreerd en krijgen deze mantelzorgers meer garantie dat zij een persoonsvolgend budget kunnen verwachten als het voor hen niet meer lukt om de nodige ondersteuning op te nemen.

- De volgende situaties zullen door de aanpassing bijvoorbeeld wel als dringender beoordeeld worden:
 - Een 78-jarige vader heeft ernstige rugproblemen en biedt ondersteuning aan zijn 53-jarige dochter met een motorische beperking. De vader moet zijn dochter dagelijks tillen, waardoor zijn rugproblemen steeds erger worden. Hij krijgt zijn dochter niet in de tillift en kan deze niet verplaatsen. De dokter heeft hem aangeraden om deze handelingen niet meer te stellen.
 - Een 92-jarige vrouw staat in voor de ondersteuning van haar broer met verstandelijke handicap. De vrouw heeft zelf de ziekte van Parkinson en ondergaat momenteel een kankerbehandeling. Zij staat in voor alle praktische ondersteuning voor haar broer: hem wassen, aankleden, koken, poetsen ... Doordat zij altijd extreem vermoeid is, wordt deze zorg te zwaar voor haar.
- Bij de volgende situaties zal deze aanpassing geen invloed hebben:
 - Een 75-jarige vader biedt ondersteuning aan zijn zoon met een motorische beperking. De vader heeft last van zijn gewrichten omwille van zijn leeftijd, maar heeft daarnaast geen verdere gezondheidsproblemen. De transfers van zijn zoon verlopen wel moeilijker door zijn gewrichtsproblemen, maar zijn voorlopig nog haalbaar.
 - Een 83-jarige moeder ondervindt blijvende problemen met haar mobiliteit na een heupoperatie enkele jaren geleden. Zij biedt echter enkel toezicht en nabijheid voor haar dochter met een licht verstandelijke beperking. De problemen met haar mobiliteit verhinderen niet dat zij haar dochter de nodige ondersteuning kan bieden.
- Situaties waarbij de persoon met een handicap momenteel wel ondersteund wordt, maar waarbij die ondersteuning onvoldoende aangepast is aan de noden van de persoon met een handicap. Woonzorgcentra of psychiatrische centra richten zich bijvoorbeeld eerder op het bieden van verzorging, begeleiding of therapie, maar er is minder aandacht voor handicapspecifieke ondersteuning. In gespecialiseerde voorzieningen is de noodzakelijke expertise aanwezig om ondersteuning op maat van de persoon met een handicap te realiseren. Voldoende aangepaste ondersteuning, stimulatie en het creëren van ontwikkelingskansen hebben de grootste impact op het functioneren van de persoon met een handicap en kunnen de ondersteuningsnood zo veel mogelijk beperken. Daarom willen we ook situaties waarin er sprake is van een onaangepaste ondersteuningscontext van de persoon met een handicap als dringender beoordelen.

De aanpassingen van de richtlijnen voor prioritering van de aanvragen worden doorgevoerd voor alle dossiers die vanaf 18 september op de VTC besproken worden.

James Van Casteren
Administrateur-generaal